Att skriva en novell Åk 9

Syftet med en novell är att underhålla eller roa läsaren.

Vad är en novell?

- En novell är en kortare berättelse.
- Den utspelar sig under kort tid, till exempel under några timmar eller en dag.
- Handlingen kretsar oftast kring ett begränsat antal personer.
- Novellen brukar börja ganska direkt, utan en längre förklarande inledning. Detta brukar kallas för ”in media res”.
- Något händer som påverkar huvudpersonen/huvudpersonerna. En konflikt uppstår och problemet växer. Slutet antyder hur det går.

Kunskapskrav

E-nivå	C-nivå:	A-nivå:
De berättande texter eleven skriver innehåller **enkla gestaltande beskrivningar** och **berättargrepp** samt **dramaturgi** med **enkel uppbyggnad.**	De berättande texter eleven skriver innehåller **utvecklade gestaltande beskrivningar** och **berättargrepp** samt **dramaturgi** med **relativt komplex uppbyggnad.**	De berättande texter eleven skriver innehåller **välutvecklade gestaltande beskrivningar** och **berättargrepp** samt **dramaturgi** med **komplex uppbyggnad.**

Gestaltningar - ”Show – don’t tell!”

Undvik **adjektiv** och använd istället många **verb** för att beskriva **miljön** och **personerna**. Exempel: Istället för att beskriva att ”Allan blev ledsen” ska du gestalta hur det såg ut när Allan var ledsen, t.ex. genom att skriva att ”tårarna började rinna längs med Allans kinder och ögonen blev röda av svullnad”.

Berättargrepp - Liknelser och metaforer

Det finns en massa olika berättargrepp som en författare kan använda sig av. Metaforer, liknelser och symboler är tre exempel på bildspråkliga berättargrepp.

Metafor

"Du är en ängel" betyder inte bokstavligt att någon har vingar på ryggen och bor på ett moln. Istället är det en metafor för någon som t.ex. är snäll eller en bra kompis. ”Jag skrattar så att jag dör”, ”Zlatan har magiska fötter” och ”Helt plötsligt släppte de bomben” är andra exempel på metaforer.

Liknelse

En liknelse är en förklarande jämförelse. T.ex. "Han var snabb som en vessla". Skillnaden mellan metafor och liknelse är att liknelsen har ett jämförelseord, t.ex. ”som”, ”liksom” eller ”såsom”. "Du är som en ängel" är en liknelse medan "du är en ängel" är en metafor.

Dramaturgi - Att skapa en spänning i din novell

Dramaturgi handlar om hur en berättelse är uppbyggd rent strukturellt. Berättelser följer ofta **"den klassiska berättarkurvan".** Den beskriver en återkommande struktur för hur berättelser brukar skrivas. Den klassiska berättarkurvan förekommer i alla olika typer av berättelser som exempelvis romaner, noveller, filmer och teaterföreställningar.

Novellens delar	Skrivstöd
Inledning (Anslag)	Placera huvudpersonen på en bestämd plats och tidpunkt. Låt läsaren lära känna personen genom hens handlingar (gestalta).
Problem (konflikt)	Utsätt huvudpersonen för en konflikt/ett problem av något slag. Beskriv huvudpersonens känslor genom att gestalta.
Stegring (konfliktupptrappning)	Låt läsaren följa hur konflikten (problemet) stegras och blir värre.
Klimax (höjdpunkt)	Till slut blir problemet nästintill olösligt. Huvudpersonen står inför svåra val.
Konfliktlösning (vändpunkt)	Beskriv hur huvudpersonen lyckas lösa problemet.
Avslutning (Efterspel)	Skriv en avslutning; Lyckligt, olyckligt eller öppet avslut?

Att återge samtal i en novell

Tänk på att använda talstreck eller citattecken när du återger ett samtal ordagrant (direkt anföring). När du ska skriva en replik gör du det med blankrad eller indrag innan. Nytt talstreck sätts ut varje gång en ny person talar.

Direkt anföring

Med talstreck: – Det var kul, sade hon efter att ha hoppat fallskärm.
Med citattecken: ”Det var kul” sade hon efter att ha hoppat fallskärm.

Indirekt anföring

Efter att hon hade hoppat fallskärm sade hon att det var kul.

Uppgiften

Din uppgift är att skriva en novell. Bedömningen utgår från hur väl du uppfyller uppgiftens huvudfokus. Huvudfokus ligger på att du ska:

- använda dig av gestaltningar.
- använda dig av liknelser och metaforer.
- Se till så att din novell följer den dramaturgi som kallas för ”den klassiska berättarkurvan”.

Omfång: Novellen ska vara minst en halv sida och max en sida lång.

Teckensnitt & teckenstorlek: Times new roman, 12 punkter.

Inlämning: Skriv din text i OneDrive. Skapa ett word-dokument i svenskamappen som du döper till novell ditt namn och klass.

Glöm inte bort att jobba aktivt med dina språkliga formuleringar och att du läser igenom novellen innan inlämning. Glöm inte heller att även skriva en passande titel.